

13.11.2014

Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä
Kymenlaaksonkatu 29
48100 Kotka

Viite OKM096:00/2014

Asia **Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi lukiolain, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain sekä vapaasta sivistystyöstä annetun lain 4 §:n muuttamisesta.**

Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymän yhtymähallitus on käsitellyt kokouksessaan 13.11.2014 hallituksen esitysluonnosta koulutuksen järjestämislupiin liittyvistä muutoksista. Lakiesityksessä ehdotetaan muutettavaksi lukiolakia, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annettua lakia ja vapaasta sivistystyöstä annettua lakia. Lailla muutettaisiin lukio- ja ammatillisen koulutuksen järjestämisluvan myöntämistä ja peruuttamista koskevia säännöksiä. Lait tulevat esityksen mukaan voimaan 1.1.2017. Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä kannattaa lähtökohtaisesti hallituksen esitysluonnosta, mutta haluaa kiinnittää huomiota seuraaviin seikkoihin.

Hallituksen esitysluonnoksessa kuvataan, että järjestäjäverkkoa tiivistetään, ja että järjestäjäverkko muodostuisi jatkossa monialaisista, koko ammatillisen koulutuksen palveluvalikoiman kattavista koulutuksen järjestäjistä ja erikoistuneista koulutuksen järjestäjistä (esimerkiksi aikuiskoulutus tai toimiala). Ammatillisen koulutuksen järjestäjäverkkoa on karsittu jo useaan kertaan aiempina vuosina. Useilla alueilla on kuitenkin edelleen useita jopa kymmeniä koulutuksen järjestäjiä tuottamassa ammatillisen koulutuksen ja aikuiskoulutuksen palveluja samalla asiakaskunnalle. Tämän johdosta järjestäjäverkon tiivistäminen ja koulutuksen järjestäjien kokoaminen alueellisesti ovat kannatettavia toimenpiteitä. Myös ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen rahoituksen väheneminen edellyttää taloudellisesti vahvempia organisaatioita.

Koulutuksen järjestäjäjärakenteen uudistamisessa tulisi kuitenkin varmistaa koulutuksen saavutettavuus. Kaikilla peruskoulun päättävillä nuorilla tulisi olla mahdollista opiskella toisella asteella lukiossa tai ammattiopistossa lähialueellaan eli pääsääntöisesti kotoa käsin. Ammatillinen koulutus on vahvasti kunnallinen lähipalvelu, joka tuotetaan lähellä asiakasta. Ammatillisella koulutuksella on vahva rooli oman työssäkäyntialueensa elinkeinoelämän ja työpaikkojen toimintaedellytysten varmistamisessa ja kehittämisessä. Tämän johdosta on turvattava koulutuksen järjestäjän mahdollisuudet toimivaan vuorovaikutukseen työelämän kanssa paikallisesti.

Tavoitteeksi asetettua säästötavoitetta voi olla vaikea saavuttaa asetetussa aikataulussa hallituksen esitysluonnoksessa kuvatuilla uudistuksilla. Koulutusjärjestäjäorganisaation koon kasvattaminen ei välttämättä tuo todellisia säästöjä lyhyellä tähtäimellä. Pahimmillaan fuusiot voivat lisätä hallinnollisia kustannuksia säästöjen sijasta.

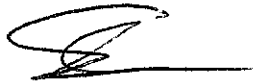
Koulutuksen järjestämislupa tulisi sisältää sekä ammatillisen peruskoulutuksen sekä aikuiskoulutuksen järjestämisen. Yksi yhteinen koulutuksen järjestämislupa mahdollistaisi tuloksellisemmin joustavat opintopolut sekä eri koulutuksen järjestämismuotojen yhdistämisen. Lisäksi nuorten ja aikuisten koulutustoiminnan yhdistäminen tuo paremmat mahdollisuudet säästöihin yhteisten oppimisympäristöjen, tila- ja laiteresurssien sekä opettajaresurssien näkökulmasta.

Lakiestys korostaa voimakkaasti sitä, että järjestämislupaharkinta perustuu kokonaisharkintaan. Kriteerejä ei ole eivätkä ne näin ollen ole koulutuksen järjestäjien tiedossa. Tämä heikentää järjestämislupien hakemiseen ja arviointiin liittyvää läpinäkyvyyttä ja tasa-arvoisuutta koulutuksen järjestäjien välillä. Järjestämislupien hakuun liittyvät rahoituslaskelmat julkaistaan vasta tammikuussa 2015, kun lakiesitykset ovat jo hyväksytyt eduskunnassa. Yksittäisen koulutuksen järjestäjän on vaikea arvioida molempien hallituksen esitysten todellisia yhteisvaikutuksia koulutuksen järjestäjän toimintakykyyn ja rahoitukseen.

Hallituksen esitysluonnoksen mukaan koulutuksen järjestäjä voi järjestää vain suomenkielistä tai ruotsinkielistä koulutusta. Kaakkois-Suomessa sekä elinkeinoelämä että väestörakenne on kehittymässä kansainvälisemmäksi mm. venäjänkielisen matkailuliikenteen ja työvoiman kasvun johdosta. Alueelle sijoittuu yhä enemmän myös kansainvälisiä organisaatioita, jolloin kielitaitovaatimuksiin ei pystytä vastaamaan tavanomaisella tarjonnalla. Tämän johdosta koulutuksen järjestäjällä tulisi olla mahdollisuus käyttää tutkintotavoitteisessa koulutuksessa opetuskielenä venäjää tai englantia soveltuvin osin esimerkiksi opetus- ja kulttuuriministeriön poikkeusluvalla. Opetuskielten laajentamista englantiin ja venäjäkieleen tukee myös Kaakkois-Suomessa toimivien ammattikorkeakoulujen koulutusohjelmien vastaava tarjonta.

Kotkassa 13.11.2014

KOTKAN-HAMINAN SEUDUN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

Sami Tikkanen
koulutuskuntayhtymän johtaja